

NOVA STRATEGIJA ZA BOLJŠI INTERNET ZA OTROKE (BIK+)

Zbirko uradnih besedil EU v
zvezi z otroki v digitalnem
okolju

EVROPSKA KOMISIJA

Generalni direktorat za komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologijo
Direktorat G – Podatki
Enota G3 – Dostopnost, večjezičnost in varnejši internet

Kontakt: CNECT-G3@ec.europa.eu

Evropska komisija
1049 Bruselj

Rokopis dokončan aprila 2022.

PRAVNO OBVESTILO

Ta dokument je bil pripravljen za Evropsko komisijo, vendar izraža le mnenja avtorjev, Komisija pa ne prevzema odgovornosti za morebitno ponovno uporabo te publikacije. Več informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu (<http://www.europa.eu>).

PDF

ISBN 978-92-76-52298-0

doi: 10.2759/067761

KK-09-22-178-SL-N

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2022

© Evropska unija, 2022

Politika o ponovni uporabi dokumentov Evropske komisije se izvaja s Sklepom Komisije 2011/833/EU z dne 12. decembra 2011 o ponovni uporabi dokumentov Komisije (UL L 330, 14.12.2011, str. 39). Če ni drugače navedeno, je ponovna uporaba tega dokumenta dovoljena na podlagi licence Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To pomeni, da je ponovna uporaba dovoljena, če je ustrezno naveden vir in so označene morebitne spremembe.

Za vsakršno uporabo ali reprodukcijo elementov, ki niso v lasti Evropske unije, bo morda treba za dovoljenje zaprositi neposredno zadevne imetnike pravic.

Uradna besedila so predstavljena najprej po vrsti (veljavna zakonodaja, predlagana zakonodaja itd.), nato pa po abecednem vrstnem redu po njihovih kraticah in/ali splošno uporabljenih imenih.

Kazalo

Legenda.....	4
Veljavni predpisi.....	5
Direktiva o boju proti trgovini z ljudmi	5
Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah	5
Direktiva o spolni zlorabi otrok.....	5
Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah.....	6
Začasno odstopanje od direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah.....	6
GDPR: splošna uredba o varstvu podatkov.....	6
Direktiva o splošni varnosti proizvodov	6
Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah.....	7
Okvirni sklep o boju rasizmu in ksenofobiji	7
Zakonodajni predlogi – predpisi, ki jih je predlagala Komisija in še niso zakonodaja EU	7
Akt o umetni inteligenci	7
Boj proti nasilju na podlagi spola	7
Akt o digitalnih storitvah.....	8
Evropska digitalna identiteta	8
Uredba o zasebnosti in elektronskih komunikacijah	8
Uredba o preprečevanju spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok ter boju proti njima	9
Strategije.....	9
Otrokove pravice.....	9
Boj proti antisemitizmu.....	9
Boj proti spolni zlorabi otrok	9
Akcijski načrt za digitalno izobraževanje.....	10
Deklaracija o digitalnih načelih	10
Strategija EU za mlade	10
Evropski steber socialnih pravic.....	10
Nova agenda za potrošnike.....	10
Pravice invalidov	11
Samo- in koregulativni ukrepi (kodeksi)	11
Kodeks ravnanja za odpravo nezakonitega sovražnega govora na spletu.....	11
Kodeks ravnanja glede dezinformacij	11

Legenda

Več informacij o različnih [vrstah predpisov Evropske unije je na voljo tukaj](#).

Vsi predpisi EU so objavljeni na [spletnem mestu EUR-Lex](#) v vseh 24 uradnih jezikih EU. „[Povzetki zakonodaje EU](#)“ kratko in razumljivo predstavijo najpomembnejše pravne akte, ki jih je sprejela EU, in so namenjeni splošni, nestrokovni javnosti.

Akt: nima posebnega pomena, je le druga splošna beseda za predpis.

Direktiva: „direktiva“ je zakonodajni akt, s katerim se določi cilj, ki ga morajo doseči vse države EU. Vendar posamezne države same oblikujejo in spreminjajo svoje zakone za doseg te ciljev. Države EU „prenesejo“ zakonodajo EU v nacionalno zakonodajo.

Uredba: predpis EU, ki se po začetku veljavnosti takoj uporablja v vseh državah EU.

Samo- in koregulativni ukrepi (kodeksi ravnanja): Komisija spodbuja ali v primeru koregulacije zavezuje različna podjetja, kot so velike platforme družbenih medijev, da delujejo na določen način. To lahko počne zato, da bi podjetjem pomagala dosledno izpolnjevati pravne obveznosti (npr. kodeks ravnanja v zvezi z nezakonitim sovražnim govorom) ali ker imajo podjetja skupen cilj (npr. zmanjšanje dezinformacij na spletu).

Strategija: akcijski načrt Komisije za doseg dolgoročnega ali splošnega cilja ali vizije. Strategije so običajno objavljene kot „sporočilo“. Druga izraza za „strategijo“ sta „akcijski načrt“ ali „agenda“.

Veljavni predpisi

Direktiva o boju proti trgovini z ljudmi

[Direktiva 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev](#)

Namen trgovine z ljudmi je izkoriščanje osebe, vključno s spolnim izkoriščanjem, prisilnim delom, prosjačenjem, suženjstvom ali odstranitvijo organov. Žrtev trgovine z ljudmi je prisiljena ali prevarana, da dela proti svoji volji. Novačenje, prevoz, premestitev, nastanitev ali sprejemanje oseb, ki so žrtve trgovine z ljudmi, so kazniva dejanja. Kadar so žrtve trgovine z ljudmi otroci, je kazen strožja.

Komisija zdaj ocenjuje, ali Direktiva še vedno ustreza svojemu namenu. Danes lahko trgovci z ljudmi uporabljajo spletne prevare za zavajanje žrtev, kar predstavlja tveganje zlasti za otroke. Internetna in tehnološka podjetja ne bi smela dovoliti, da se spletne platforme uporabljajo za novačenje žrtev ali trgovino z njimi.

Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah

[Direktiva \(EU\) 2010/13 o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2018/1808](#)

Pravila za zaščito otrok pred ogledom nezakonitih ali škodljivih avdiovizualnih vsebin in neprimerne oglaševanja na televiziji veljajo tudi za platforme za izmenjavo videov, kot je YouTube. Ta pravila zajemajo videe, ki jih ustvarijo uporabniki, in na primer oglase, ki promovirajo alkohol, tobak, hrano in pijačo z visoko vsebnostjo maščob, soli ali sladkorja. Obstajajo tudi pravila o promocijskem umeščanju izdelkov, televizijskem oglaševanju in televizijski prodaji v otroških programih in ob njih. Namen obveznosti platform za izmenjavo videov (člen 28b direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah) je še bolj zaščititi vse uporabnike pred nekaterimi nezakonitimi vsebinami (npr. terorizem, otroška pornografija). Platforme morajo otroke zaščititi pred avdiovizualnimi vsebinami, ki bi lahko „škodovale njihovem telesnemu, duševnemu ali moralnemu razvoju“: to pomeni škodljive videe z nasilno, strašljivo ali drugo vsebino, ki ni primerna za otroke.

Za zaščito otrok morajo platforme za izmenjavo videov na primer omogočiti uporabnikom enostavno ocenjevanje nezakonitih/škodljivih vsebin; omogočiti uporabnikom enostavno označevanje in prijavo nezakonitih/škodljivih vsebin; omogočiti starševski nadzor in sisteme za preverjanje starosti.

Pri sprejemanju ukrepov za zaščito otrok bodo ponudniki storitev morda morali obdelovati osebne podatke otrok. Teh podatkov ne smejo uporabljati v komercialne namene, kot so neposredno trženje, profiliranje ali oglaševanje, na podlagi tega, kaj imajo otroci radi ali kaj gledajo – ali česa ne marajo ali ne gledajo – na spletu.

Direktiva o spolni zlorabi otrok

[Direktiva 2011/93/EU o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji](#)

Direktiva zajema pregon storilcev, zaščito žrtev in preprečevanje kaznivih dejanj ter blokiranje in odstranitev spletnih strani, ki hranijo in razširjajo posnetke spolne zlorabe otrok. Komisija tesno sodeluje z državami članicami EU, da bi se prepričala, ali se Direktiva v celoti izvaja. Komisija ocenjuje, ali to besedilo rešuje vsa vprašanja, ki naj bi jih rešilo, in ali so se pojavila nova vprašanja, na primer zaradi velikih tehnoloških sprememb v zadnjih desetih letih. Komisija [od decembra 2021](#) preučuje, kako države EU izvajajo Direktivo, ali je treba zakonodajo posodobiti in ali je treba veljavne predpise učinkoviteje izvajati v praksi, tudi z boljšim usklajevanjem in financiranjem.

Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah

[Direktiva 2002/58/ES o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij](#)

Direktiva zagotavlja, da lahko vsi uporabniki, tudi otroci, uporabljajo elektronske komunikacije zaupno in da so njihove naprave zaščitene. Komisija je predlagala novo uredbo o zasebnosti in elektronskih komunikacijah (glej spodaj pod zakonodajnimi predlogi), da bi posodobila veljavno direktivo in zagotovila večjo pravno varnost za vse uporabnike.

Začasno odstopanje od direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah

[Uredba \(EU\) 2021/1232 o začasnem odstopanju od nekaterih določb Direktive 2002/58/ES glede uporabe tehnologij s strani ponudnikov medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, za obdelavo osebnih in drugih podatkov za namene boja proti spolni zlorabi otrok na spletu](#)

Ta predpis omogoča ponudnikom spletnih komunikacijskih storitev, da do 3. avgusta 2024 še naprej prostovoljno odkrivajo, prijavljajo in odstranjujejo posnetke spolne zlorabe otrok na spletu. Gre za začasno odstopanje od členov 5(1) in 6(1) direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah.

Pričakuje se, da bo do konca veljavnosti izjeme začel veljati nov, širši in trajen predpis, ki bo zajemal te ukrepe in ki naj bi bil predlagan leta 2022.

GDPR: splošna uredba o varstvu podatkov

[Uredba \(EU\) 2016/679 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov](#)

Splošna uredba o varstvu podatkov navaja, da je treba osebne podatke otrok posebej zaščititi, saj se otroci morda slabše zavedajo svojih pravic in tega, kaj se lahko zgodi, če podjetje uporabi njihove osebne podatke, zlasti za oglaševanje ali predlaganje vsebine. Informacije o obdelavi podatkov bi morale biti jasne in otrokom razumljive. Vsakdo ima pod določenimi pogoji pravico do pozabe. To pomeni, da lahko uporabnik od podjetja zahteva, naj izbriše njegove osebne podatke, zlasti če se je s tem strinjal kot otrok.

Za večino spletnih storitev, kot so spletna mesta družabnih omrežij ali igralne platforme, morajo biti otroci stari najmanj 16 let (ali najmanj 13 let, odvisno od nacionalnih pravil), da lahko privolijo v souporabo svojih osebnih podatkov. Za otroke, mlajše od starosti, ki jo določajo veljavna nacionalna pravila, mora starš ali skrbnik privoliti v obdelavo podatkov, preden se storitev zagotovi otroku.

Direktiva o splošni varnosti proizvodov

[Direktiva 2001/95/ES o splošni varnosti proizvodov](#)

Ta predpis pomeni, da morajo biti neživilski izdelki, ki se prodajajo v EU, varni. Države lahko hitro opozorijo druga drugo na nevarne izdelke (glej sistem [Safety Gate](#)).

Evropska komisija je leta 2021 predlagala [posodobitev za okrepitev obstoječih pravil](#). V predlogu so navedena tveganja izdelkov, ki niso narejeni za otroke, vendar so videti kot nekaj, kar je privlačno za otroke ali namenjeno otrokom – kot so sladkarije ali igrače. Varnost bi veljala tudi za izdelke, ki temeljijo na novih tehnologijah, kot je umetna inteligenca, ki lahko vplivajo na duševno zdravje ljudi in zdrav razvoj otrok.

Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah

[Direktiva 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu](#)

Direktiva ureja nepoštene, zavajajoče ali agresivne poslovne prakse. Njen cilj je povečati zaupanje potrošnikov pri nakupovanju na spletu in zunaj njega. V njej je izrecno navedeno, da se otroci ne smejo neposredno nagovarjati k nakupu ali da se njihovi starši ali drugi odrasli ne smejo prigovarjati, naj zanje kupijo oglaševane izdelke („moč nadlegovanja“). Takšno spodbujanje je v vseh primerih nepoštena poslovna praksa. Evropska komisija je [leta 2021 objavila smernice](#), da bi podjetjem pomagala pri izpolnjevanju zahtev. Smernice vsebujejo posebna poglavja o trženju v družbenih medijih in vplivnežih. Blogerji in vplivneži morajo na primer jasno navesti, ali so za promocijo izdelkov plačani. V smernicah so navedeni primeri, povezani z otroki, kot so zavajajoče nagrade ali nakupi v aplikacijah, ki so predstavljeni kot „nadgradnje“.

Okvirni sklep o boju rasizmu in ksenofobiji

[Okvirni Sklep Sveta 2008/913/PNZ z dne 28. novembra 2008 o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije s kazensko-pravnimi sredstvi](#)

Cilj Okvirnega sklepa je zagotoviti, da bodo glavne oblike rasizma in ksenofobije v EU kaznovane kot kazniva dejanja. Države članice morajo zlasti določiti, da je javno spodbujanje nasilja ali sovraštva proti osebi ali skupini oseb zaradi njihove rase, barve kože, vere, porekla ali nacionalne ali etnične pripadnosti (sovražni govor) kaznivo dejanje. Okvirni sklep tudi določa, da morajo sodišča pri odločanju o kazni upoštevati morebitne rasistične in ksenofobne motive (kaznivo dejanje iz sovraštva).

Otroci so lahko tarča sovražnega govora ali kaznivih dejanj iz sovraštva tako na spletu kot tudi zunaj njega.

Zakonodajni predlogi – predpisi, ki jih je predlagala Komisija in še niso zakonodaja EU

Akt o umetni inteligenci

[Predlog uredbe o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci in spremembi nekaterih zakonodajnih aktov Unije \(COM\(2021\) 206 final\)](#)

Komisija je aprila 2021 predlagala pravila o umetni inteligenci. Cilj je zaščititi temeljne pravice in varnost pri uporabi umetne inteligence, vključuje pa tudi pravila za izboljšanje učinkovite uporabe pravil EU. Nekatere uporabe umetne inteligence so prepovedane kot nezdržljive z vrednotami Unije. Obstajajo tudi posebna pravila za umetnointeligenčne sisteme, ki povzročajo veliko tveganje za zdravje, varnost ali temeljne pravice. V teh primerih se za uporabo umetnointeligenčnega sistema v EU uporabljajo posebne zahteve in preverjanja. To vključuje posebno preučitev, ali je verjetno, da bodo do umetnointeligenčnega sistema velikega tveganja dostopali otroci ali da bo tak sistem vplival na otroke.

Predlog tudi zahteva, da bi bilo treba osebe obvestiti, da so v stiku z umetnointeligenčnimi sistemi, kot so klepetalni boti, sistemi za prepoznavanje čustev ali sistemi za biometrično kategorizacijo, da se lahko odločijo, ali bodo sistem še naprej uporabljale ali ne.

Boj proti nasilju na podlagi spola

[Predlog direktive o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini](#)

Čeprav so ženske glavne žrtve nasilja v družini, lahko tudi otroci utrpijo telesno, čustveno ali duševno škodo neposredno ali kot priče nasilja v svoji družini ali kraju, kjer živijo. Otroci lahko postanejo tudi

žrtve nasilja nad ženskami zaradi spola, ki je usmerjeno proti ženskam in deklicam, ker so ženske, vključno s spolnim nasiljem.

Otroci bi morali imeti možnost prijaviti takšno nasilje po postopkih, ki so varni, zaupni, zasnovani in dostopni na otrokom prijazen način ter v jeziku, primernem njihovi starosti in stopnji zrelosti. Otroci bi morali biti deležni specializirane in starosti primerne podpore žrtvam ter ustreznečasne nastanitve, če so žrtve ali priče takega nasilja. Morebitna srečanja med otrokom in staršem, ki je storilec ali osumljenec nasilja nad ženskami ali nasilja v družini, bi bilo treba po potrebi organizirati na varnem kraju in ob upoštevanju otrokove koristi.

Predlog zajema tudi različne oblike kibernetkega nasilja ter določa ciljno usmerjene ukrepe za zaščito žrtev in njihovo podporo. Predlaga, naj se inkriminirajo deljenje intimnih ali prirejenih vsebin brez privolitve, kibernetko zalezovanje, kibernetko nadlegovanje in kibernetko spodbujanje k nasilju ali sovraštvu na podlagi spola. Otroci lahko postanejo žrtve vseh teh oblik nasilja.

Akt o digitalnih storitvah

[Predlog uredbe o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES \(COM\(2020\) 825 final\)](#)

Komisija je decembra 2020 predlagala akt o digitalnih storitvah, ki naj bi zagotovil varnost vseh uporabnikov digitalnih storitev in hkrati zaščitil temeljne pravice. V skladu z [nedavnim političnim dogovorom](#) morajo biti pri digitalnih storitvah mladoletniki zaščiteni pred nezakonitimi spletnimi vsebinami. V zvezi s tem bo akt o digitalnih storitvah vse ponudnike digitalnih storitev obvezal, da svoje pogoje napišejo tako, da jih bodo lahko razumeli otroci. Polega tega bodo morale vse spletne platforme, kot so družbeni mediji ali platforme za interaktivne igre, izpolnjevati posebne zahteve za zagotovitev varnosti in zaščite otrok pri uporabi svojih storitev in otrokom ne bodo smele prikazovati oglasov na podlagi oblikovanja profilov. Akt o digitalnih storitvah od zelo velikih spletnih platform zahteva, da ocenijo vsa tveganja, ki bi jih njihove storitve lahko predstavljale za mladoletnike, in zmanjšajo tveganja, ki lahko negativno vplivajo na njihovo fizično in duševno zdravje. Kot del ukrepov za zmanjšanje teh tveganj zelo velike spletne platforme sprejmejo rešitve za zagotovitev, da njihova uporaba na primer ne povzroča odvisnosti. V zvezi s tem bodo morale zelo velike spletne platforme sprejeti usmerjene ukrepe za zaščito otrok, med katerimi so orodja za pomoč otrokom pri sporočanju zlorab ali pridobivanju podpore.

Evropska digitalna identiteta

[Predlog uredbe v zvezi z vzpostavitvijo okvira za evropsko digitalno identiteto \(COM\(2021\) 281 final\)](#)

Komisija je junija 2021 sprejela predlog za evropsko digitalno identiteto. Državljeni in prebivalci EU bi morali imeti pravico do evropske denarnice za digitalno identiteto, ki je varna, brezplačna in priročna ter varuje osebne podatke. To bi veljalo za otroke v skladu z nacionalno zakonodajo in tudi za podjetja.

Denarnica bo otroku omogočala, da na primer dokaže svojo starost, ne da bi razkril druge osebne podatke. Uporabnikom omogoča nadzor nad tem, katere podatke želijo deliti o sebi in s kom.

Uredba o zasebnosti in elektronskih komunikacijah

[Predlog uredbe o spoštovanju zasebnega življenja in varstvu osebnih podatkov na področju elektronskih komunikacij ter razveljavitvi Direktive 2002/58/ES \(COM\(2017\)10 final\)](#)

Komisija je januarja 2017 sprejela predlog za posodobitev direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah. Uredba o zasebnosti in elektronskih komunikacijah bo okrepila varstvo pravic uporabnikov elektronskih komunikacijskih storitev in zagotovila zaščito njihovih naprav; dopolnila in

nadalje uskladila pravila o zasebnosti v Evropi; povečala skladnost s splošno uredbo o varstvu podatkov (GDPR) in okrepila pooblastila izvršilnih organov.

Uredba o preprečevanju spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok ter boju proti njima *Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi pravil za preprečevanje spolne zlorabe otrok (reference to be added once available)*

Predlog – sprejet skupaj s strategijo BIK+ (strategija za boljši internet za otroke) – bo podprl boj proti spolni zlorabi otrok na spletu in zunaj njega z ukrepi za boljšo zaščito otrok pri uporabi spletnih storitev in za preprečevanje širjenja fotografij in videov, ki prikazujejo spolno zlorabo otrok. Predlog bo (1) zagotovil, da bodo podjetja prispevala svoj delež, saj bo zadevne ponudnike obvezal, da pri svojih storitvah ocenijo tveganje za izpostavljenost spolni zlorabi otrok na spletu, ter, kjer je to potrebno, odkrivajo spolne zlorabe otrok na spletu, jih prijavijo in tako vsebino odstranijo s spleta, ter (2) vzpostavil center EU za preprečevanje spolnih zlorab otrok in boj proti njim. Prav tako bo predlog podpiral pobude za preprečevanje in zagotovil pomoč žrtvam pri odstranjevanju vsebin, ki prikazujejo njihovo spolno zlorabo.

Strategije

Otrokove pravice

[Sporočilo o strategiji EU o otrokovih pravicah \(COM\(2021\) 142 final\)](#)

EU je leta 2021 sprejela prvo celovito strategijo o otrokovih pravicah. Strategija zajema šest področij: udeležba otrok, vključevanje v družbo, varovanje otrok pred škodo, otrokom prijazno pravosodje, varovanje otrok v digitalnem svetu in pomoč otrokom po vsem svetu. Strategija med drugimi ukrepi vključuje poziv k posodobitvi strategije za boljši internet za otroke ter druga priporočila za države članice in podjetja.

Boj proti antisemitizmu

[Sporočilo o strategiji EU za boj proti antisemitizmu in neqovanje judovskega življenja \(2021–2030\)\(COM\(2021\) 615 final\)](#)

Cilj strategije je preprečevati vse oblike antisemitizma, zlasti na spletu, in se bojevati proti njim; zaščititi in podpirati judovsko življenje v EU ter spodbujati izobraževanje, raziskave in spomin na holokavst v EU in po svetu. Komisija podpira države članice pri preprečevanju vseh oblik diskriminacije otrok, vključno z antisemitizmom, v šolah, pri športu in drugih dejavnostih ter na spletu. Vsak evropski otrok bi se moral učiti o judovskem življenju in kulturi, zgodovini holokavsta in antisemitizmu kot delu evropske zgodovine. Antisemitizem je na spletu zelo razširjen in se je od začetka pandemije COVID-19 še povečal.

Boj proti spolni zlorabi otrok

[Strategija EU za učinkovitejši boj proti spolni zlorabi otrok \(COM\(2020\) 607 final\)](#)

Strategija zajema zakone in druge ukrepe za boj proti spolni zlorabi otrok na spletu in zunaj njega. Zajema ukrepe, s katerimi se preprečuje, da bi se to kaznivo dejanje sploh zgodilo, pomoč žrtvam pri dostopu do celovite pomoči in podporo kazenskemu pregonu. Ta različna področja bo usklajeval nov center.

Otroci morajo vedeti, da določeno vedenje ni sprejemljivo, in imeti možnost, da brez strahu prijavijo zlorabo prek varnih, dostopnih in starosti primernih kanalov. Med otroci, ki so še posebej izpostavljeni spolni zlorabi, so invalidni otroci, otroci iz marginaliziranih skupnosti, mladoletniki brez

sprememba in otroci, ki so žrtve trgovine z ljudmi (med njimi je večina deklic). Industrija bi morala preprečiti pridobivanje otrok za spolne namene ali njihovo zlorabo na spletu in razširjanje slik spolnih zlorab otrok.

Spolna zloraba otrok presega Evropsko unijo, zato strategija zajema sodelovanje z mednarodnimi organizacijami, kot je svetovno zavezništvo WeProtect za odpravo spolne zlorabe otrok na spletu (WPGA), da bi prispevala k svetovnim standardom za zaščito otrok.

Akcijski načrt za digitalno izobraževanje

[*Akcijski načrt za digitalno izobraževanje 2021–2027 Novi temelji za izobraževanje in usposabljanje v digitalni dobi \(COM\(2020\) 624 final\)*](#)

Akcijski načrt za digitalno izobraževanje (2021–2027) podpira sisteme izobraževanja in usposabljanja v državah članicah EU pri prilagajanju digitalni dobi. V enem od ukrepov Komisija pripravlja smernice za učitelje in izobraževalce za boj proti dezinformacijam in spodbujanje digitalne pismenosti, da bodo mladi lahko varno uporabljali platforme družbenih medijev in prepoznali zanesljive informacije.

Deklaracija o digitalnih načelih

[*Evropska deklaracija o digitalnih pravicah in načelih za digitalno desetletje \(COM\(2022\) 27 final\)*](#)

Komisija je leta 2022 predlagala seznam digitalnih pravic in načel, da bi bilo vsakdanje spletno življenje vseh v EU boljše in varnejše. V njih je navedeno, da bi morali imeti ljudje možnost svobodne izbire na spletu ter sodelovanja v spletnih razpravah in drugih dejavnostih. Internet bi moral postati varnejši in bolj varovan prostor, zlasti za otroke. V Deklaraciji je navedeno, da bi morali imeti vsi ljudje poceni in hitro internetno povezavo ne glede na to, kje živijo, šole bi morale imeti dobre računalnike in drugo digitalno opremo, učitelji bi morali biti dobro usposobljeni za uporabo digitalnih orodij, otroci pa bi morali imeti možnost varne uporabe interneta. Vsakdo bi moral imeti možnost nadzorovati svoje osebne podatke in se odločiti, s kom jih bo delil.

Strategija EU za mlade

[*Angažiranje, povezovanje in opolnomočenje mladih: nova strategija EU za mlade \(COM\(2018\) 269 final\)*](#)

Strategija EU za mlade (2019–2027) spodbuja več mladih k sodelovanju v demokratičnem življenju (npr. z javnim ali dejavnim razpravljanjem na spletu o stvareh, ki so pomembne za vse, ali glasovanjem na volitvah). EU želi podpreti mlade, da bodo poznali svoje pravice ter imeli spretnosti in znanja ter potrebna sredstva za dejavno sodelovanje v družbi.

Evropski steber socialnih pravic

[*Sporočilo o vzpostavitvi evropskega stebra socialnih pravic \(COM\(2017\) 250 final\) in Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic \(COM\(2021\) 102 final\)*](#)

evropski steber socialnih pravic določata 20 ključnih načel in pravic, ki so bistvenega pomena za poštene in dobro delujoče trge dela in sisteme socialne zaščite. V posebnem akcijskem načrtu so načela prenesena v konkretne ukrepe v korist državljanov. To vključuje zagotavljanje podpore otrokom v smislu cenovno dostopne predšolske vzgoje in kakovostnega varstva otrok, zaščite pred revščino, enakih možnosti ter dostopa do digitalnih komunikacij in drugih osnovnih storitev.

Nova agenda za potrošnike

[*Nova agenda za potrošnike – Krepitev odpornosti potrošnikov za trajnostno okrevanje \(COM\(2020\) 696 final\)*](#)

Za otroke v digitalnem okolju sta pomembni predvsem dve področji.

Glavno načelo agende je, da bi morali potrošniki uživati enako raven varstva na spletu in zunaj njega. Boj proti tveganim poslovnim praksam je zelo pomemben, zlasti za otroke. Spletne pasti vključujejo prakse, ki niso pregledne, na primer promocijo določenega izdelka, pri kateri vplivneži ne navedejo, da so plačani zanj (skrito oglaševanje), in promocijo virtualne valute pri spletnih igrah brez navedbe vrednosti v realnem denarju. Otroci bi morali biti sposobni čim prej prepoznati spletne pasti.

Agenda opozarja tudi na varnostna tveganja v zvezi z izdelki za otroke. Komisija bo posodobila varnostne zahteve za standarde za izdelke za otroke.

Pravice invalidov

[Unija enakosti: strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030 \(COM\(2021\) 101 final\)](#)

Invalidi v Evropi bi morali v polnosti uživati svoje temeljne pravice, imeti enake možnosti in se ne bi smeli srečevati z diskriminacijo. Invalidni otroci imajo enake pravice kot neinvalidni otroci, na primer pravico do izobraževanja ter predšolske vzgoje in varstva, vendar v praksi to pogosto ne velja. Invalidi so tudi tarče sovražnega govora in ustrahovanja, tudi v izobraževalnih institucijah. Novi kazalniki bodo zajemali tudi invalidne otroke.

Samo- in koregulativni ukrepi (kodeksi)

[Kodeks ravnanja za odpravo nezakonitega sovražnega govora na spletu](#)

Rasistični in ksenofobni sovražni govor na spletu ali zunaj njega je v EU kaznivo dejanje in ni zaščiten s pravico do svobode izražanja. V skladu z zakonodajo EU se sovražni govor nanaša na izraze, ki spodbujajo k nasilju ali sovraštvu do osebe ali skupine oseb zaradi njihove rase, barve kože, vere, etnične pripadnosti ali narodnosti. To je določeno v [Okvirnem sklepu 2008/913/PNZ](#) o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije. V [kodeksu ravnanja](#), ki ga je Komisija uvedla leta 2016, so podjetja (običajno podjetja, ki upravljajo družbene medije) pozvana, naj hitro ocenijo in po potrebi odstranijo vsebine, ki so sovražni govor. V kodeks je vključenih več podjetij, kot so na primer Facebook, Twitter, YouTube, Instagram, Snapchat in TikTok. Kodeks podpira tudi izmenjavo znanja in dobrih praks z organizacijami civilne družbe in nacionalnimi organi ter si prizadeva za izobraževanje in zaščito otrok pred izpostavljenostjo rasističnim in ksenofobnim vsebinam na spletu.

[Kodeks ravnanja glede dezinformacij](#)

Kodeks združuje industrijo v prostovoljnem boju proti dezinformacijam na spletu. Komisija je leta 2021 objavila [smernice](#), s katerimi ga bo še okrepila, da bo spletno okolje jasnejše, varnejše in zanesljivejše, tudi za otroke in druge ranljive skupine. Med drugim so kodeks sprejeli Facebook, Google in Twitter, Mozilla, Microsoft in TikTok. Dobra praksa vključuje primere virov za preverjanje dejstev in dajanje prednosti novicam iz zaupanja vrednih virov. Posodobljen kodeks bo objavljen marca 2022.

VZPOSTAVITEV STIKA Z EU

Oseбно

Po vsej Evropski uniji je več sto informacijskih točk Europe Direct. Naslov najbližje točke najdete na spletnem naslovu: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

Po telefonu ali elektronski pošti

Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o Evropski uniji. Na službo se lahko obrnete:

- s klicem na brezplačno telefonsko številko: 00 800 6 7 8 9 10 11 (nekateri ponudniki lahko klic zaračunajo),
- s klicem na navadno telefonsko številko: +32 22999696 ali
- po elektronski pošti prek spletnega naslova: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

ISKANJE INFORMACIJ O EU

Na spletu

Informacije o Evropski uniji v vseh uradnih jezikih EU so na voljo na spletišču Europa: https://europa.eu/european-union/index_sl.

Publikacije EU

Brezplačne in plačljive publikacije EU lahko prenesete ali naročite na spletnem naslovu: <https://op.europa.eu/sl/web/general-publications/publications>. Za več izvodov brezplačnih publikacij se lahko obrnete na Europe Direct ali najbližjo informacijsko točko (glej https://europa.eu/european-union/contact_sl).

Zakonodaja EU in povezani dokumenti

Pravne informacije EU, vključno z vso zakonodajo EU od leta 1952 v vseh uradnih jezikovnih različicah, so na voljo na spletišču EUR-Lex na spletnem naslovu: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sl>.

Odprti podatki EU

Do podatkovnih zbirk EU lahko dostopate na portalu odprtih podatkov EU (<http://data.europa.eu/euodp/sl/data>). Podatke lahko brezplačno prenesete in uporabite tudi v komercialne namene.